

ÁPOLÁS ÉS BETEGELLÁTÁS ALAPKÉPZÉSI SZAK

MENTŐTISZT SZAKIRÁNY

SPECIALIZÁLT RÉSZ

7.1.2. A szakirányokon szerzhető sajátos kompetenciák

7.1.2.4. Mentőtiszt szakirányon továbbá a mentőtiszt

a) tudása - Ismeri a hazai egészségügy szervezeti felépítését és intézményrendszerét, ezen belül a mentőellátás és a sürgősségi betegellátás helyét, szerepét és kapcsolatrendszerét. - Ismeri a hazai mentőellátás szervezetét, működését, az operatív mentőmunka szolgálati, működési és magatartási szabályait. - Ismeri a kórházi sürgősségi ellátás intézményi szerepét, kereteit, szerveződését és feladatait, a vonatkozó jogszabályokat, a kórházi betegellátó tevékenység működési és magatartási szabályait. - Ismeri a prehospitális és hospitális ügyeleti és sürgősségi ellátásban használatos korszerű eszközöket, gyógyszereket, kötszereket és műszereket, azok biztonságos alkalmazását. - Ismeri a sürgősségi ellátást igénylő kórfolyamatok kórtani alapjait, kórlefolyását, diagnosztikai lehetőségeit, az aktuális ajánlások szerinti kezelési módjait és alternatíváit. - Ismeri a hazai és nemzetközi, sürgősségi ellátás szempontjából releváns ajánlásokat és protokollokat. - Ismeri a prehospitális és hospitális sürgősségi betegellátás vonatkozó jogszabályait, különös tekintettel a betegjogokra és annak korlátozásaira.

b) képességei - Képes a sürgősségi betegellátás körülményei között szükségessé váló beavatkozások indikációinak felállítására, szakszerű és biztonságos kivitelezésére, a nemkívánatos következmények megelőzésére, felismerésére és hatásai csökkentésére. - Képes a megszerzett ismeretek szakszerű alkalmazására valamennyi sürgősségi ellátást igénylő esetben a helyszínen, illetve a sürgősségi betegellátás rendszerében gyógyintézeti keretek között. - Képes a betegekkel kapcsolatos, szakmai protokollokban meghatározott triázs tevékenységre. - Képes tömeges balesetek és megbetegedések, illetve katasztrófa helyszínén a kompetenciájába tartozó mentő és szervezési feladatok ellátására. - Képes a mérgezett beteg ellátásának megkezdésére, a biztonságos betegellátási környezet megteremtésére, a dekontamináció megkezdésére és a beteg definitív ellátásának megszervezésére. - Képes komplikációmentes szülés levezetésére, a komplikációk felismerésére, azok következményeinek minimalizálására. - Az újszülöttet szakszerűen ellátja, a szülés és születés körüli vészhelyzeteket elhárítja. - Képes betegellátó team munkájának a megszervezésére, irányítására, értékelésére és korrekciójára. - Képes elsősegélynyújtás oktatására, mentőápolók és mentő-gépkocsivezetők képzésében és továbbképzésében való részvételre, továbbá alkalmas oktatási intézményekben folyó elsősegélynyújtó tanfolyamok tartására. - Képes a kórházi akut ellátói team tagjaként a hospitális sürgősségi ellátásra kompetenciájának megfelelően. - Képes a tudásának és problémamegoldó képességének önálló fejlesztésére, a szakirodalomban való tájékozódásra, a helyes tudományos következtetések levonására, az aktuális tudományos eredmények betegellátás során történő alkalmazására. - Halál megállapítást végez, felismeri a természetes és a rendkívüli halál körülményeit, szükség esetén további intézkedéseket kezdeményez. - A légút átjárhatóságát műfogásokkal és segédeszközzel biztosítja és fenntartja, a légzést asszisztált módon támogatja, vagy kontrollált módon pótolja, önállóan megválasztja a megfelelő lélegeztetési módot. - Meghatározott szintű

procedurális szedálást, illetve szükség esetén emelt szintű légútbiztosítást végez a mindenkori érvényes protokollok mentén. - Szívritmuszavart felismer és elhárít gyógyszeres, elektromos beavatkozással (kardioverzió, defibrilláció), indokolt esetben a spontán ingerképzést transztorakális non-invazív pacemaker segítségével pótolja, önállóan felismeri a kardiológiai intervenciók lehetőségeit, az azokkal kapcsolatos betegút-szervezési feladatokat ellátja, a beteg definitív ellátását végző teammel, a protokolloknak megfelelően együttműködik. - Gondoskodik a szövetek megfelelő vérátáramlásának, oxigén- és tápanyagellátásának biztosításáról, önállóan dönt az ezt biztosító beavatkozásokról, majd kivitelezési azokat. - A központi és perifériás idegrendszer kórfolyamatait önállóan felismeri, felelősséggel tartozik a betegért, az életveszélyt és tartós szöveti károsodást önállóan megválasztott beavatkozások kivitelezésével megelőzi. - Felméri, és felismeri a környezeti veszélyforrásokat, azoktól a beteget, önmagát és a betegellátó-team tagjait védi, az őt érő hatásokat minimalizálja. - Önállóan képes a sürgősségi ellátást jellemző csoportdiagnózis megalkotására. - Ennek érdekében a sürgősségi eszköz nélküli, eszközös (így az invazív, laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok) indikációs körét felállítja, szakszerűen kivitelezési vagy elvégzett azokat, a vizsgálatok leleteit önállóan értékeli és értelmezi, az eredményeket szintetizálja. - Felismerve kórismealkotó lehetőségeinek vagy képességeinek korlátait, szakmai felettesével, orvossal vagy szakorvossal - együttműködés keretében - konzultál, a konzultáció eredményét értelmezi és végrehajtja. - A beavatkozásai sikertelenségnek, a sürgősségi ellátás jellegzetességéből fakadó korlátainak felismerését követően önálló döntés keretében választ egyéb, rendelkezésére álló betegellátási alternatívák közül. - Felelős a beteg állapotváltozásának felismeréséért, az állapotromlás megelőzéséért. Ennek érdekében dönt a betegmegfigyelés, monitorozás szükséges módjáról, mértékéről, a szükséges vizsgálatok köréről. - Megfigyeli vagy megfigyelteti a beteg eszméleti és tudati állapotát, a légutat (annak átjárhatóságát esetleg veszélyeztetettségét), légzésszámát, légzésmélységét és légzésmintázatát, a beteg bőrét és nyálkahártyáját. - Elektrokardiogramot készít vagy készített, azt önállóan értékeli. - Rendszeresen méri vagy méretti a beteg oxigén-szaturációját, kilégzésvégi széndioxid mennyiségét (EtCO₂), artériás vérnyomását, pulzusszámát és pulzusminőségét, vércukrát, testének köpeny és maghőmérsékletét. - Önállóan értékeli az artériás vérgáz vizsgálat eredményét, a korrekció szükségességét és annak mértékét. - Meghatározza, meghatározatja a beteg tudatállapotának változását, az artériás középnyomást, a beteg fájdalmának intenzitását, a bevitt és ürített folyadék mennyiségét. - A sürgősségi ellátás tárgykörébe tartozó kórfolyamatok zajlásdinamikájába önállóan megválasztott terápiával beavatkozik. - Légutat biztosít és tart fenn supra- és infraglottikus eszközökkel, indokolt esetben konikotómia kivitelezésével. - Életveszély elhárítása, illetve kialakulásának megakadályozása érdekében a mellüreg és a szívburok detenzionálását elvégzi, mellüregi drenázst és thorakosztómiát végez. - Folyadékot, elektrolitot pótol intravénás (perifériás vénás, vagy különösen indokolt esetben centrális vénás) vagy intraosseális úton. - Felismeri a szepszis, súlyos szepszis és szepszisz sokk jeleit, megkezdi a beteg folyadékterápiáját, meningococcaemia gyanújának esetén antibiotikus kezelést, illetve gondoskodik az ellátó team tagjainak antibiotikus profilaxisáról. - Gyógyszert juttat vagy juttat a szervezetbe az érvényes szakmai protokolloknak megfelelő enterális és parenterális úton. - Fájdalmat csillapít pszichés vezetéssel, gyógyszeresen, hideg, meleg terápiával, az optimális testhelyzet megválasztásával vagy elősegítésével (pozicionálással). - Kompetenciájának megfelelő fizikális, illetve eszközös vizsgálatot végez, használja az ágymelletti diagnosztikát, értékeli az annak során szerzett adatokat, a prehospitalis ellátásban meghatározott kompetenciákat önállóan gyakorolja, a műszakvezető felügyelete mellett meghatározott beavatkozásokat végez, úgymint: intraosseális út biztosítása, sebellenyomás, gipsz felhelyezése. - A fájdalmat gyógyszeresen, eszközösen csillapítja, a beteget szedálja. - Vérzést csillapít, végtagot, gerincet rögzít, megkezdi a keringő vérmennyiség optimalizálását, megakadályozza a beteg

kihűlését, túlmelegedését, a szöveti véráramlás okozta acidózis kialakulásának minimalizálásával, felhelyezi a sérüléseknek megfelelő kötéseket, gondoskodik az aszepszis és antiszepszis szabályainak betartásáról, továbbá a betegellátó team testi épségéről. - A sérült testhelyzetét megválasztja. - Gondoskodik a hatásos fájdalomcsillapításról, a megfelelő folyadékpótlásról. - Katéter segítségével biztosítja a vizelet akadálytalan elvezetését.

c) attitűdje - Nyitott és fogékony az egészség- és orvostudomány tudományosan bizonyított szakmai alapjainak megismerésére és alkalmazására. - Kezdeményezi és elfogadja a csapatszellemtű betegellátást, felismeri a kollektív munka értékeit, igényli a döntései kritikáját, törekszik a konzultatív döntéshozatalra. - Nyitott a szakmai konzultációra, a betegellátókkal kommunikációt kezdeményez, annak eredményét értékeli és nyitott az alternatíva befogadására. - Igényli a szakmai fejlődést, nyitott az új tudományos eredmények befogadására, törekszik azok megismerésére. - A bajbajutott beteghez empátiával viszonyul, fontosnak tartja a kommunikációt, felismeri a beteg ezirányú szükségleteit és igényét. - Elkötelezett a minőségi betegellátó tevékenység iránt, saját és kollégái munkáját indokolt esetben, az ennek történő megfelelés érdekében kritikával illeti. - Vállalja a szakismeretek széles körben történő terjesztését (public notification), az egészségpropagandát, a betegtájékoztatót.

d) autonómiája és felelőssége - A beteg életét közvetve vagy közvetlenül veszélyeztető kórfolyamatokba, azok felismerését követően késlekedés nélkül önállóan beavatkozik, ennek keretében életmentő beavatkozásokat végez, az életkori sajátosságok figyelembevételével. - Komplex újraélesztést végez, egységvezetőként vezet. - A sérültet önállóan ellátja, a sérült testtájékot szakszerűen rögzíti, immobilizálja. - Az égett beteget önállóan ellátja: meghatározza az égés kiterjedését, súlyosságát. - A légúti égést időben felismeri, fennállása esetén a beteget szakszerűen ellátja. - Törekszik az égéssel összefüggő fertőzések és szövődmények megelőzésére. - Toxikológiai beteg sürgősségi ellátását toxidrómoknak megfelelően megkezdi, különös tekintettel a dekontaminációra, az antidótumok alkalmazására, továbbá a vitális funkciók fenntartására. - Felelős a betegellátó team testi épségének megőrzéséért. - Szülést önállóan levezet, a komplikációkat felismeri, azok következményeit minimalizálja. - - Az újszülöttet szakszerűen ellátja, a szülés és születés körüli vészhelyzeteket elhárítja, indokolt esetben kifejtési műfogásokat, epiziotómiát alkalmaz. - A helyszíni ellátás keretében önállóan, kórházi körülmények között a műszakvezető szakorvossal együttműködve dönt a beteg kórházi kezelésének szükségességéről, az otthonában szükséges további kezeléstről, melyről a beteget részletesen tájékoztatja, az ezt kísérő dokumentációért felelősséget vállal. - Kórházi sürgősségi betegellátóként önállóan képes komplex újraélesztésre csapattagként, csapatvezetőként, észleli és értékeli a betegek vitális paramétereit, a rendelkezésre álló információk alapján azonnali döntéseket hoz. - Az intra- és interhospitális transzportot koordinálja, véghezviszi.